

In memoriam Tatjanai Pleikienei: „Aš žvaigždėmis jums giedrą naktį šviesiu“.

Pilaitės bendruomenę ir kaimyninių Buivydiškių folklorinį ansamblį „Verdenė“, susikūrusį Sąjūdžio pradžioje, sieja daugiau nei dešimties metų bičiulystė. Nė vienas svarbesnis renginys neišsiverčia be „Verdenės“ dainų. Jų metu pilaitiškiai galėdavo pastebėti smulktę juodbruvę moterį vis sukančią ratus apie dainininkus. Tai jų ansamblio ilgametė direktorė Tatjana Pleikienė. Bet jos, kaip rūpestingos bitutės, besirūpinančios dainingąja šeimynėle, nebepamatysime. Gimusi Sibire 1960-aisiais. tremtinių žemaitės ir gruzino šeimoje ji Lietuvos žemę išvydo būdama 2 metų. Ne tik išvydo, bet, baigusi Vilniuje Juozo Tallat Kelpšos konservatorijoje renginių režisūrą, pasišventė joje nešti kultūrinio gyvenimo žiburį. Tatjanai, pasižymėjusiai ypatingu iškalbingumu, galėjusiai šmaikščiais pasakojimais užburti kiekvieną sutiktąjį, nevyniojusiai žodžių į vatą, 2009 metais M. K. Čiurlionio fondas už nuopelnus kultūros ir meno srityje suteikė Lietuvos šviesuolio vardą. Kovo 17-ąją Liepynės kapinėse gausus būrys susirinkusių palydėti Tatjaną į amžinuosius namus buvo ramiami jos pačios eiliuotais ir Antano Raupelio perskaitytais žodžiais:

*„Nebelaukite daugiau manęs
Ir ašarų neliekite prie mano kapo.
Čia nėra manęs, čia dausų takas.
Dabar aš švelniai siaudžiantis pietys,
Aš krištolinis rasos spindesys,
Aš saulė glostanti žiedus,
Aš gaivinantis pavasario lietus,
Aš jūsų žvilgsny neramiam esu,
Aš paukštis – tyliai sklendžiantis ratu,
Sparnus į dangų aš dabar keliu.
Aš žvaigždėmis jums giedrą naktį šviesiu
Ir ankstyvu vyturiu aukštai virpėsiu.“*

Iš atšiauraus Sibiro krašto Tanią parsivežė jos teta ir vaikystė prabėgo gražiame Tūbinių kaime, Šilalės rajone. Po mokyklos baigimo Šilalės rajone ir Juozo Tallat Kelpšos konservatorijoje Vilniuje su paskyrimu buvo išsiųsta į Raseinių rajone esantį Girkalnį. Jos idėjų, energijos dėka, Girkalnyje užvirė kultūrinis gyvenimas. Daugelis žmonių dar ir šiandien su meile prisimena Tatjaną. Čia buvo visko: teatras, renginiai ir pirmoji meilė, užtvirtinta vedybomis. Neužilgo Vosyliškėse gimė sūnus Laimonas. Jauna Šeima su sūneliu persikraustė į Maišiagalą, vėliau - į Vilnių. Sostinėje Tatjanos darbai virte virė nuo veiklos vaikų namuose, mokyklose iki režisūros Vilniaus rajono savivaldybėje. Ją pamilo ansamblečiai iš Buivydiškių folklorinio ansamblio „Verdenė“.

Tatjana iš mamos žemaitės Višinskaitės ir tėvo Rafaelio Višinskio, gruzino, kuris karštai pamilęs Tatjanos mamą atsisakė savo gruziniškos pavardės, paveldėjo tvirtą valią, aiškų, aštrų protą ir nepaprastą iškalbą. Jos kiekvienas pasakytas žodis giliai smigdavo į klausančiųjų širdis. Tačiau

žmonių susibūrimuose, bičiulių tarpe Tatjana patraukdavo vaizdinga iškalba sumišusia su šmaikštumu. Apie ką bebūtų kalbama Tatjana visada atrasdavo, kad žmones jungia, suveda, suartina ne materialūs dalykai, o žymiai gilesnė, dvasinė bendrystė.

Prasidėjus Sąjūdžio laikotarpiui, Tatjana atsirado Buivydiškių folkloriniame ansamblyje „Verdenė“. Jai ansamblis, kaip patikino ji pati, buvo grįžimas į gyvenimą. Čia ją ansamblečiai išmokė būti pareiginga, atidžia, o ji, tuo pačiu, patyrė dainuojamosios muzikos galią. Nuolat girdimos dainos gydė ne tik kūną, bet ir jos sielą. Matėsi, kad ansamblečių meilė Taniai virto ilga ir ištikima draugyste iki pat mirties. Kai Tania įsisirgo daugelis ansamblečių, kaip ir kaimynai, bičiuliai vaikščiojo kasdien į ligoninę ir kalbėjosi. Ir taip diena iš dienos. Tania, tuo pačiu visą savo meilę ir prisirišimą „Verdenei“ sudėjo į duotą interviu filmui apie ansamblio 25 metų veiklos jubiliejų.

Jį galima pasižiūrėti čia: <http://www.youtube.com/watch?v=ZKMDxz1EG5Q>)

Folklorinis ansamblis „Verdenė“ Tatjaną suvedė ir su Pilaitės bendruomene. Pilaitiškiai turėjo laimės taip pat pažinti šią gyvybingą, dažnai linksmą moterį, kuri žodžio kišenėje neieškojo, bet niekada nieko nėra užgavusi ar apkalbėjusi. Norėdama pašmaikštauti Tania aplink susirinkusiems dažniausiai pasakodavo savo šeimynines istorijas, apie mamos ir tėvo skirtingus charakterius ir kaip jie visgi išsradinai išspręsdavo visas jiems iškilusias problemas. O jos iškalbos galią teko patirti minint bendruomenės penkmetį, kai Tatjana režė sveikinimą bendruomenei. Tuomet visi buvę M. Mažvydo progimnazijos salėje liko priblokšti tokios vaizdingos, turiningos ir spalvingos kalbos. Po to vakaro Tania mūsų tarpe jau liko „atžymėtoji“, kaip ypatingą talentą turinti moteris.

Niekada artimai nepažinojau jos sūnaus Laimono, tačiau užteko Tatjanos pasakojimo kaip jie nuo pat jo vaikystės sukrenta kur nors ant lovos ir ištisas valandas apie viską kalbasi. Pasakojo kaip ne vieną kartą ėjo sūnaus gelbėti į mokyklą ar Čiurlionio menų gimnaziją. Ta judviejų artumo gija nepaliko ir kai Tania žinojo jog jos laikas šioje žemėje itin ribotas. Sūnus kasdien skambindavo mamai iš Norvegijos, kurioje dirba ir pasakodavo visas savo tos dienos naujienas. Atvykęs lankyti mamos, vėlgi, būdavo šalia. Dabar galvoju kokia laimė ir vertybė šiame nenusipėjamame pasaulyje sukurti tokį nuostabų ryšį su sūnumi.

Tania, kaip ją daugelis vadino, visada sugebėjo atrasti su bendraujančiu žmogumi tą artumo giją ir atrodė, kad su ja esi pažįstamas nuo pat gimimo. Tačiau apie ką bebūtų pasisukusi kalba, Tatjana visada ją suriškėdavo su kultūra, žmonių bendryste ir atsakomybe savo šaliai. Folklorinis ansamblis „Verdenė“, Vilniaus rajono savivaldybė, Pilaitės bendruomenė ir artimieji neteko labai mielo, šmaikštaus ir išmintingo žmogaus. O tačiau ji savo gyvenimu parodė, kad šiame pasaulyje yra daug šviesos, išminties, tik svarbu tuo tikėti.

Leonas Pamerneckis kartu su Tatjana Pleikiene 25 metus Vilniaus rajono savivaldybėje dirbo kultūrinių renginių organizatoriais. Jis prisimena jos atėjimą į darbą, kai buvo dar sprendžiama ar priimi į darbą užsispyrusią, principingą, patriotiškai nusiteikusią žemaitę. Prisimena kaip ji su siautulinga energija ėmėsi kultūrinių įvairių projektų Maišiagalos kultūros namuose, vėliau – Vilniaus rajono savivaldybėje, kur, deja, patyrė ir daug išbandymų bei nusivylimų. Šį daugiau kaip du dešimtmečius su Tatjana trukusį darbą, L. Pamerneckis apibūdina, kaip likimo jam skirtą ženklą. Jis sako, kad juos siejo ištis draugiška, kūrybinė ištikimybė, nemeluotas dvasinis ryšys ir vienodi išgyvenimai dėl nesėkmių ar sukeltų dirbtinų kliūčių.

Toliau bendražygio ir bendraminčio Leono Pamerneckio sutrumpinti prisiminimai apie Tatjaną Pleikiene:

„O juk su artimaisiais ir po mirties galime kalbėtis“

Kai kovo septintosios dienos pavakare su bendradarbe ir bendraminte Elena lankėmės pas Tatjaną, nežinojome, kad esame su ja paskutinį kartą. Matėme ją pavargusią ir iškankintą ligos. Tuomet

Tatjana papasakojo apie savo regėjimą (sapną), kai apyaušryje pamatė prie savo lovos atsistojusį baltai švytintį Angelą. Bet netikėtai tas reginys ėmė blankti ir išnyko.

Kalbėjo ji tyliai, guodėsi, kad dingo balsas. O tarpais pasukdavo į šoną galvą ir tarsi minutei užsnūsdavo. Kai mes pritildavome, Tania atmerkdamo savo gražias, dideles gruziniškas akis ir kaip įprastai tarstelėdavo: - „nu“. Ją domino viskas. Kaip kultūra gyvuoja, kokie renginiai, kokios naujienos šioje srityje, kuriai ji atidavė visą save.

Ko gero, galima teigti, kad čia, Maišiagaloje Tatjana praleido pačius kūrybingiausius metus, patyrė gražiausius kūrybinio darbo jausmus. Ji čia jautėsi reikalinga, galinti ir veikianti. Tas laikotarpis buvo ir liko jai išpūdingiausias. Tai buvo kūryba, persipynusi su augimu, tobulėjimu, maloniais laimėjimais, išvykomis į respublikines varžytuves, konkursus ir festivalius.

Tačiau, ilgainiui, jau dirbant Buivydiškėse, situacija keitėsi, ėmė ryškėti, kad tas kultūrinis darbas, parengtos koncertinės programos, kurios iki šiol buvo populiarios ir visur laukiamos, tapo nepastebimos, nereikalingos. Prisimindama tuo laikus Tatjana apgailestavo, kad šiandien gyvenime yra kitaip. Jai ne kartą teko patirti pažeminimus, savotišką nuvertinimą ar net pašiepimą. Dažnai patriotinių jausmų kupina, ji dalyvaudavo organizuojant rajono ar apskrities renginius, tačiau nesulaukdavo tiesioginės valdžios palaikymo, paprasčiausio dėmesio, tarytum ji tai daro sau, o ne rajonui. Tačiau Tatjana buvo tiesi, atvira ir visada sakė ką galvoja. Galbūt tai ir gelbėjo jog aplink ją nesusidarė apkalbų ar akivaizdžių sąmokslų.

Tanios jau nebus, o galvoje kirba mintys apie tai kiek liko nepaklausta, neaptarta ir teks susitaikyti su tuo, kad jau nebus su kuo kalbėtis, diskutuoti, konsultotis ar tiesiog pasipasakoti. Tačiau tikiu, kad Tania, padedama kunigo Algirdo Šimkaus, kantriai ėjusi link Aukščiausiojo, atras savo sielai ramybę. Ji ne kartą džiugiai minėjo apie įgytas dvasingumo patirtis, o tai bus jai pagrindas ieškant užuovėjos amžinybėje. O mes gi tikime, kad su artimaisiais ir po mirties galime kalbėtis, tik dabar jau kitaip, o gal net prasmingiau – iš širdies į širdį ir dėkoti Kūrėjui, kad leido mums pažinti išmintingąją Gruzijos - Lietuvos dukrą, mūsų visų Tanią.

Parengė VO „Pilaitės bendruomenė“ pirmininkė Janina Gadliauskienė